

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Uyum için Nötr Arazi Bozunumu (İklimTrak) Projesi AÇILIŞ TOPLANTISI RAPORU ve BASIN BİLDİRİSİ-2

5 Mart 2024 tarihinde, Tekirdağ DES' Otel'de, "İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programı" kapsamında, Avrupa Birliği ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca ortaklaşa desteklenen "CCAGP 088-TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Uyum için Nötr Arazi Bozunumu (İklimTrak)" Projesinin Açılış Toplantısı gerçekleştirildi. Açılış toplantısı yanında Proje 2. Yönlendirici Komite Toplantısı ve 2. Basın Toplantısında, Proje Koordinatörü ile birlikte Yönlendirici Komite basın sorularına cevap verdi.

Açılış toplantısına, Tekirdağ Vali yardımcısı ve Süleymanpaşa Kaymakamı **Mustafa GÜLER**, TNKU Rektör Yardımcısı **Prof. Dr. Murat TAŞAN**, Ziraat Fakültesi Dekan Vekili **Prof. Dr. Murat DVECİ**, Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürü **Oktay ÖCAL**, Kırklareli İl Tarım ve Orman Müdürü **Gökhan KARACA**, Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürü **Mehmet Ali KIRACI**, Atatürk Toprak, Su ve Tarımsal Meteoroloji Arş. Ens. Müdürü **Dr. Gürkan G. AVCI**, Edirne Tarımsal Araştırma Enstitüsü Temsilcisi **Dr. İrfan ÖZTÜRK** Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İklim Değişikliği Başkanlığı temsilcisi **Uzman Berna YİĞİT**, Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım reformu Genel Müdürlüğü temsilcileri **Zir. Yük. Müh. Nurdan BUĞDAY** ve **Zir. Müh. İlker Orhan ŞAHİN**, TNKU Ziraat Fakültesi Biyosistem Mühendisliği Bölüm Başkanı **Prof. Dr. Birol KAYIŞOĞLU**, Proje Koordinatörü **Prof. Dr. Fatih KONUKCU**, Üniversite ve Kurumlardan **Proje Personeli**, Bölgedeki kurumlardan **149 katılımcı** yanında ulusal ve yerel **basınımızın temsilcileri** katıldı.

Tekirdağ Vali yardımcısı ve Süleymanpaşa Kaymakamı **Mustafa GÜLER**, Trakya Bölgesinin tarım potansiyeli bakımından önemine, bölgede sanayinin büyük miktarda yeraltı suyu çektiğine, arazi ve su kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına ve atık suların mutlaka geri dönüşümünün sağlanmasına dikkat çekti.

TNKU Rektör yardımcısı **Prof. Dr. Murat Taşan** son yüzyılda insan faaliyetlerinden kaynaklı iklim değişiminin önemli bir boyuta ulaştığını belirtti. Projenin bölge topraklarının sağlıklı bir yapıya kavuşmasına, çiftçilerin gelirlerinin artmasına ve çevrenin korunmasına önemli katkı sağlayacağına vurgu yaptı. Desteklerini dile getirerek, proje ekibine başarı ülke ve bölgemize hayırlı olmasını diledi.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İklim Değişikliği Başkanlığı temsilcisi **Uzman Berna YİĞİT** projeyi dikkatle takip ettiklerini ve başarılı bir şekilde tamamlanmasını temenni ettiklerini söyledi. Bakanlığın daha büyük bütçeli uygulamaya yönelik hibe programları için hazırlık yaptığını ve yakında çağrıya çıkacağını haber verdi.

TNKU Ziraat Fakültesi Biyosistem Mühendisliği Bölüm Başkanı **Prof. Dr. Birol KAYIŞOĞLU**, ise şunları söyledi: Küresel açıdan ve özellikle de ülkemizin için, gıda, enerji ve su üç önemli gündem maddesidir. Biyosistem Mühendisliği Bölümü bu üç önemli gündem maddesinin tam merkezinde yer almaktadır. Kısıtlı su kaynaklarımızın %75'i tarımda kullanılmaktadır. Tarımsal su yönetimi, iklime duyarlı tarım, tarımda enerji sistemleri, tarımda teknoloji kullanımı, tarımda otomasyon, tarımda dijitalleşme, hassas ve değişken girdili tarım, akıllı seralar, tarımda yapay zekâ kullanımı bölümümüzde çalışılan konular arasındadır. Bu konular, Türkiye'de tarımın dönüştürülmesi, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve özellikle de rekabetçi bir tarım sektörü için vazgeçilmez konulardır. Bölümümüz bu önemli misyonun farkında olup, yapılan araştırmalarımız güncel ve bu konuların odağındadır.

Proje tanıtımını yapan Proje Koordinatörü **Prof. Dr. Fatih KONUKCU**, özetle aşağıdaki soruları yanıtladı:

İklimTrak Projesinde hangi kurumlar yer almaktadır?

Projede, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Koordinatör; Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ortak; Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü, Edirne Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Kırklareli Atatürk Toprak, Su ve Tarımsal Meteoroloji Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri ve Tarım ve Orman Bakanlığı

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Tarımsal Çevre ve Doğal Kaynakları Koruma Daire Başkanlığı iştirakçi olup, Avrupa Birliği ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından ortaklaşa desteklenmektedir.

Proje süresi 18 ay olup, toplam bütçesi 346.573,00 Avrodur.

Arazi bozulumu veya tahribatı nedir?

Arazi bozulumu veya tahribatı, toprağın insan faaliyetlerinden kaynaklanan nedenlerle, fiziksel, biyolojik ve kimyasal yapısının bozulması; bu bozulmanın iklim değişimi gibi doğal süreçlerle daha da şiddetlenmesi sonucu üretkenlik kapasitesinin azalması veya kaybolmasıdır.

Arazi bozulumu veya tahribatı önemli bir sorun mudur?

1994 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi (UNCCD)'ne 1998 yılından itibaren Türkiye'de taraf olmuştur. Bu sözleşmenin amacı "yoksulluğun azaltılmasını ve çevresel sürdürülebilirliği desteklemek amacıyla çölleşmeyi/arazi bozulumunu tersine çevirmek, önlemek ve etkilenen alanlarda kuraklığın etkilerini hafifletmek için küresel ortaklık oluşturmaktır". Arazi tahribatının dengelenmesi UNDP Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) arasında yer almaktadır (SKH 15).

Birleşmiş Milletler (BM) 2023 tarım raporuna göre dünyadaki tarım topraklarının %35'i bozulmuş olup, iklim değişiminin de etkisiyle hızla artmaktadır. Arazi bozulumu/çölleşme 100'den fazla ülkede 1 milyar insanın geçim kaynaklarını tehdit etmekte ve her yıl 12 milyon hektarlık ekilebilir arazi kaybına neden olmaktadır. Sürdürülebilir arazi yönetimi yoluyla arazi tahribatının önlenmesi 1,4 trilyon ABD\$'na kadar ulaşabilecek ekonomik faydalar yaratabilir (UNCCD, 2013).

Arazi tahribatı Türkiye ve Trakya'da önemli bir risk oluşturmakta mıdır?

Türkiye ve Trakya'da da arazi bozulumu önemli bir risktir. Türkiye'deki Çölleşme/Arazi Tahribatı Ulusal Eylem Planına göre; Türkiye'nin %22,5'i yüksek, %50,9'u ise orta düzeyde çölleşme hassasiyetine sahiptir (ÇMUSEP, 2019). İklim değişikliği, özellikle uzun dönemli kuraklıklar ve aşırı yağışlar yanında yoğun girdi (pestisit, kimyasal gübre) kullanımı, bilinçsiz sulama, uygun olmayan tarım teknikleri, tarım üzerindeki sosyoekonomik baskı (şehirleşme, nüfus artışı göçler, yanlış arazi kullanımı), erozyon, aşırı otlama, organik madde azlığı gibi problemler tarım arazilerinin tahribatını hızlandırmakta verim potansiyeli düşürmektedir.

Devam eden arazi bozulumu, agroekolojik sistemlerin iklim değişikliğine karşı savunmasızlığını artırmakta, uyum çalışmalarını da boşa çıkarmaktadır. Bu nedenle; hem iklim değişikliğine karşı uyum faaliyetlerinde hem de iklim değişikliğini önlemede arazi bozulumunun belirlenmesi ve arazi tahribatı dengeleme stratejilerin geliştirilmesi gerekir.

İklimTrak Projesinin ana amacı nedir?

TR21 Trakya Bölgesinde (Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli) tarım arazilerindeki mevcut tahribat düzeyini ve iklim değişimi yanında diğer sosyoekonomik gelişmeler sonucu gelecekteki tahribatın nasıl değişeceğini ortaya koymak; riskli bölgelerde arazi tahribatının durdurulması ve restorasyonu için stratejiler geliştirerek iklim değişimine karşı uyum sağlamaktır.

İklimTrak Projenin beklenen sonuçları/çıktıları nelerdir?

- Entegre Veritabanı:** Web GIS ortamında, iklim değişikliği eylem planlarında gerekli olabilecek tüm verileri toplanıp araştırmacı ve karar vericilerin hizmetine sunulacak,
- Karar Destek Sistemi:** Çiftçilerin cep telefonlarına indirebilecekleri uygulamada arazilerinin tahribat durumlarını görmelerini sağlayacak ve restorasyon için tedbirler önerecek bir yazılım oluşturulacak,
- Eylem Planı:** TR21 Trakya Tarımının İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı (2025—2050) hazırlanıp, Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım reformu Genel Müdürlüğüne ve bölgesel karar vericilere sunulacak,

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

- Online Kitap:** "TR21 Trakya Bölgesinde İklim Akıllı Tarımsal Üretim" başlıklı minimum 200 sayfa online kitap yazılıp, açık erişime sunulacak ve en az 1.000 e-posta adresine postalanacak,
- Eğitim Seti:** "Arazi Tahribatının Dengelenmesi" konusunda 20dk çiftçi eğitim filmi ve Online eğitim materyali proje web sayfasından açık erişime sunulacak,
- Kurumlar arası iş birliği:** Bölgedeki en az 150 tarım ile ilgili kurum-kuruluş ve STK proje ile irtibatlandırılacak, proje süresince bilgilendirme ve faaliyetlere katılım sağlanacak,
- Platform:** 150 kurumum temsilcilerinden oluşan "Arazi Bozunumunun Dengelenmesi ve İklim Değişikliğine Uyum Platformu (150 kişi)" oluşturulup tüm proje faaliyetlerine iştiraki sağlanacak,
- Kapasite Geliştirme:** Çoğunluğu bölgedeki mühendisler olmak üzere en az 100 teknik personel ve 700 önder çiftçi "Arazi Tahribatının Dengelenmesi" konusunda eğitilecek,
- Farkındalık:** Başta bölgedeki 65 bin çiftçi olmak üzere tarım sektörünün paydaş olduğu toplumun her katmanında farkındalık oluşturulacaktır.

İklimTrak Projesinden beklenen fayda veya yaygın etkiler nelerdir?

Projenin başarılı bir şekilde tamamlanması;

- Bölgenin ekosistem hizmetlerini yerine getiren sağlıklı bir arazi/toprak yapısına kavuşmasına,
- Arazi tahribatı konusunda bilinçli ve farkında bir toplum oluşmasına
- Çiftçilerin gelirleri sürdürülebilir bir şekilde artmasına,
- İklim değişimine kolayca uyum sağlamasına,
- Aşırı iklim olayları sonucu yaşanan olumsuz etkilerine karşı direnç geliştirmeye, ve
- İklim değişimini önlemeye katkı sağlayacaktır.

Tüm bunların sonucunda ne olacak?

Toplumsal refahın yükselmesi ve gıda güvencesinin sağlanmasına kararlı bir adım atılmış olacaktır.

Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım reformu Genel Müdürlüğü temsilcisi **Zir. Yük. Müh. Nurdan BUĞDAY** ise Bakanlık bünyesinde yürütülen projelerden bahsetti Sakarya Havzası arazi tahribatının dengelenmesi projesini tanıttı. Topraklarımızın korunmasında sadece araştırmacı ve resmî kurumlar değil tüm vatandaşlarımızın sorumlu olduğunu söyledi.

Toplantı sonunda, Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürü **Oktay ÖCAL**, Kırklareli İl Tarım ve Orman Müdürü **Gökhan KARACA**, Atatürk Toprak, Su ve Tarımsal Meteoroloji Arş. Ens. Müdürü **Dr. Gürkan G. AVCI**, Edirne Tarımsal Araştırma Enstitüsü Temsilcisi **Dr. İrfan ÖZTÜRK** ve Proje Koordinatörü **Prof. Dr. Fatih KONUKCU**'nun katıldığı **değerlendirme, soru ve cevap** kısmında basın mensuplarının ve katılımcıların soruları cevaplandı.

Öğle yemeğinin ardından **2. Yönlendirici Komite Toplantısı** ve **2. Basın Toplantısıyla** toplantı sona erdi.

EKLER:

1. Açılış Toplantısı Programı
2. Program posterleri
3. Davetiye
4. Katılımcı listesi
5. Fotoğraflar
6. Sunum 1: F Konukcu İklimTrak projesi Tanıtımı
Sunum2: Tarım ve Orman Bakanlığı Uzmanı Nurdan Buğday Arazi Tahribatı

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İklimTrak Projesi, EuropeAid/170484/ID/ACT/TR – İklim Değişikliğine Uyum Hibe programı (Climate Change Adaptation Grant Programme, CCAGP) kapsamında desteklenmektedir.

“İklim Değişikliğine Uyum Hibe Programının (CCAGP)” kurumsal çerçevesi aşağıdaki kurum ve kuruluşlardan oluşmaktadır:

- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB), İklim Değişikliği Başkanlığı, Nihai Faydalanıcıdır.
- T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Avrupa Birliği Yatırımları Daire Başkanlığı (ABYDB), Sözleşme Makamıdır.
- Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye Ofisi, Teknik Destek Ekibidir

Bu yayın, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali desteğiyle hazırlanmıştır. İçeriğinden yalnızca Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi sorumludur. Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtır olarak yorumlanamaz.

- Toplumsal refahın yükselmesi
- Gıda güvencesi